

Diplomàcia a l'Era Digital: Nous Rumbs a la Governança Global

“El que tots hem de fer és assegurar-nos que estem usant la IA d'una manera que sigui en benefici de la humanitat, no en detriment de la humanitat.”

- Tim Cook

En una fita històrica durant la Conferència de Seguretat de Munic, el líder de la diplomàcia europea, Josep Borrell, va emetre una advertència sense precedents sobre el paper crucial que la intel·ligència artificial exercirà en els conflictes futurs, especialment a la guerra d'Ucraïna. Borrell va reconèixer la inevitabilitat de la integració de les tecnologies emergents als camps de batalla, marcant un punt d'inflexió que transcendeix les barreres de la ciència ficció per convertir-se en una realitat ineludible a la nostra vida quotidiana. Així, doncs, a mesura que l'impacte de la intel·ligència artificial s'expandeix més enllà de les nostres pantalles i dispositius, infiltrant-se en les complexitats de la política mundial i les relacions internacionals, sorgeix la pregunta crucial: *com s'haurien d'adaptar les nacions a un entorn on la intel·ligència artificial s'està convertint en un jugador cada cop més determinant?*

Actualment, els avenços tecnològics han revolucionat l'àmbit diplomàtic en introduir eines digitals que faciliten la comunicació global instantània. Internet i les xarxes socials tenen un paper fonamental en aquest context i són emprats per assolir els objectius establerts en l'acció i la política exterior d'una nació. Si bé és innegable que l'era digital ha provocat un canvi de paradigma, donant lloc a una necessitat urgent de reavaluar els fonaments de la governança global, és important destacar que aquest fenomen ha posat de manifest vulnerabilitats significatives en matèria de seguretat i privadesa. Aquest dilema assenyala la importància d'una adaptació diplomàtica efectiva per trobar un equilibri entre les oportunitats i els riscos de l'era digital, i és crucial per assegurar l'estabilitat i la integritat en les relacions internacionals i respondre de manera eficient als desafiaments emergents en aquest nou context global.

Més enllà de la mera adopció de lleis i regulacions, ens enfrontem a la necessitat imperant de reconfigurar estructures fonamentals que no només defineixen la diplomàcia internacional, sinó que també donen forma a les complexes dinàmiques geopolítiques que regeixen la nostra societat contemporània. La intersecció entre les tecnologies emergents i l'escenari global es fa palpable en observar casos com el conflicte a Ucraïna, on l'ús de drones redefineix la distribució de poder a nivell mundial. Aquest fenomen, però, va més enllà de la reconfiguració geopolítica; la revolució digital planteja un repte significatiu en termes de drets humans a escala global. Sorgeix, consegüentment, la pregunta següent: *com podem assegurar que el ciberespai i la intel·ligència artificial no es converteixin en un territori sense llei, un forat negre en la protecció dels drets fonamentals?*

Diplomàcia digital. Una trucada al canvi.

En un enèrgic discurs que va ressonar a nivell polític internacional, Yvette Cooper, destacada líder britànica, va posar de manifest la profunda influència que la intel·ligència artificial podria exercir sobre la diplomàcia i les relacions internacionals. El seu enfocament es va centrar, de manera contundent, en la creixent amenaça representada per la intel·ligència artificial, especialment els chatbots, utilitzats com a vehicles per a la propagació de material

terrorista o idees extremistes. Cooper ha ressaltat la necessitat de regular les tecnologies digitals i ha convocat l'acció legislativa en estreta col·laboració amb la comunitat d'intel·ligència i les forces de l'ordre. Aquesta crida no només subratlla la urgència d'implementar mesures concretes, sinó que també destaca la rellevància d'un diàleg intergovernamental, donant pas a allò que la líder britànica va anomenar "*diplomàcia digital*".

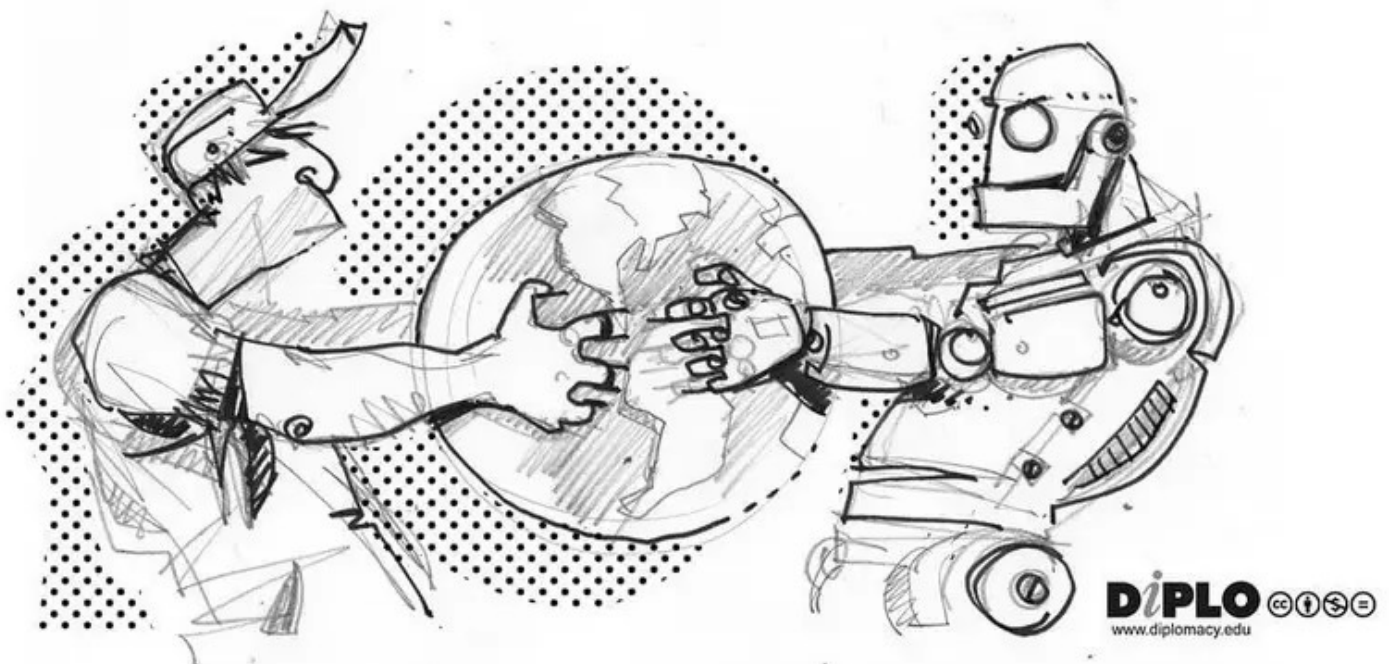
En un món cada cop més interconnectat, la tecnologia emergeix com el protagonista fonamental de la nostra era, influint no només en les nostres vides quotidianes, sinó també en els nostres drets i llibertats més fonamentals. En el desplegament d'aquestes innovacions, la línia prima entre avançar en drets, i limitar-los, s'assembla a un full de paper. Un exemple palpable és l'ús de tecnologies de captura i processament d'informació, on la manca de límits pot desencadenar un escenari de vigilància constant per part de corporacions i governs. Aquest monitoreig persistent podria donar lloc a dues realitats inquietants: un *capitalisme de vigilància*, on les corporacions coneixen cada aspecte de les nostres vides, o un *estat de vigilància*, on el Govern utilitza aquest coneixement per a les seves pròpies finalitats. Ambdues situacions presenten un risc addicional: la manipulació de ciutadans, ja sigui com a consumidors o actors polítics,

factor que plantejaria preguntes sobre la privadesa i la llibertat individual.

Conseqüentment, davant del panorama de l'era digital, el discurs de Yvette Cooper ressona com una crida a l'acció internacional per definir i implementar polítiques que regulin aquestes tecnologies emergents i salvaguardin els nostres drets més fonamentals. Per no esmentar que, des de la perspectiva diplomàtica, comprendre les conseqüències de certs usos tecnològics és crucial. En aquest context, normatives com el *Reglament General de Protecció de Dades (RGPD)* a Europa i l'*AI Act* marquen l'inici d'un marc regulador que cal ampliar a nivell nacional, regional i global. Alhora, diverses nacions han aprofundit la seva participació

en l'àmbit tecnològic, designant ambaixadors especialitzats en tecnologia i elaborant estratègies sofisticades de diplomàcia digital. Dinamarca, Suïssa, Estònia, Àustria i els Estats Units han encapçalat aquest front, donant vida a unitats especialitzades que no només se centren en la formulació de polítiques, sinó que també executen agendes nacionals de manera proactiva a l'àmbit tecnològic.

Aquest avenç institucional revela que la diplomàcia digital ja és una realitat, exigint no només estructures administratives, sinó també capital humà especialitzat. Conseqüentment, la formació de diplomàtics en disciplines científiques i tecnològiques, així com en ciències socials, es presenta com

una necessitat urgent per liderar una agenda en evolució constant. A més, el camí cap al domini de la diplomàcia digital requereix un diàleg continu amb el sector privat tecnològic. La col·laboració constant entre Estat i empreses tecnològiques s'entreu com a vital per mantenir-se al dia, establir polítiques adequades i executar accions eficaces. Exemples com el *Geneva Science Diplomacy Anticipator (GESDA)* a Suïssa demostren que aquesta col·laboració publicoprivada pot ser el far que guii les prioritats nacionals en l'àmbit tecnològic. En darrer terme, mentre els estats comencen a forjar el seu camí en aquesta nova era de relacions internacionals, la diplomàcia digital s'alça com un actor primordial, definint el curs d'un futur cada cop més teixit per les complexitats de la intel·ligència artificial.

Passos a seguir.

L'avanç tecnològic imparable imposa una transformació sense precedents en la societat contemporània, desplegant-se a una velocitat accelerada i donant forma a un nou escenari en les relacions internacionals: el terreny tecnològic. Aquest ha estat erigit com un camp d'enfrontament entre estats, on es debaten valors i interessos estratègics crucials per al segle XXI, delineant les fronteres de la influència global i la competitivitat geopolítica.

La defensa dels ciutadans davant les amenaces digitals i la preservació dels

principis democràtics reclamen, de manera urgent, una diplomàcia digital més eficient. Aquest esforç crucial implica la implementació de reformes institucionals audaces, l'entrenament d'experts que puguin articular el llenguatge de la diplomàcia i la tecnologia, i establir un diàleg constant entre els sectors públic i privat. En aquest context, la col·laboració global es revela com una necessitat ineludible, ja que els desafiaments tecnològics transcendeixen les fronteres nacionals. La diplomàcia digital emergeix com el vehicle essencial per abordar temes com ara la ciberseguretat, la protecció de dades i la regulació de la intel·ligència artificial. Consegüentment, la capacitat dels estats per col·laborar en la protecció dels ciutadans i la promoció de valors democràtics dependrà de la seva destresa per adaptar-se a aquesta nova realitat.

La conclusió és clara: el futur de les relacions internacionals està intrínsecament vinculat a la capacitat dels estats per abraçar i gestionar la revolució tecnològica. La tecnologia, no només com a facilitador de canvi, sinó també com un desafiament, exigeix l'atenció urgent dels que tracen el curs de la nostra societat. És una crida a l'acció per assegurar que la implementació de la intel·ligència artificial no només impulsi la innovació, sinó que també sigui guiada per principis ètics que preservin la privadesa i els drets humans fonamentals en aquest nou i complex panorama digital. A les nostres mans recau la capacitat de forjar

un demà on la innovació tecnològica no només sigui poderosa, sinó també èticament i humanament guiada, assegurant així un futur que respecti els drets fonamentals de la nostra existència.

Hugo Morgado Rodríguez

Global Governance

ESADE

Fonts de referència:

Derechos Humanos En La Era Digital | OHCHR. (n.d.-c).

<https://www.ohchr.org/es/2019/10/human-rights-digital-age>

EU AI act: First regulation on artificial intelligence: Topics: European parliament. Topics | European Parliament. (2023, December 19).

<https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20230601STO93804/eu-ai-act-first-regulation-on-artificial-intelligence>

Gallego, N. (2024, February 18). *Borrell señala que la inteligencia artificial influirá “De forma decisiva” en el futuro de la guerra en ucrania.* Antena 3 Noticias.

https://www.antena3.com/noticias/mundo/borrell-senala-que-inteligencia-artificial-influira-forma-decisiva-futuro-guerra-ucrania_2024021865d20c6582085c0001880613.html

Independent Digital News and Media. (2023, July 16). *Labour would make training AI to spread terrorism a criminal offense – cooper.* The Independent.

<https://www.independent.co.uk/news/uk/yvette-cooper-labour-britain-government-evgeny-lebedev-b2376281.html>

Muñiz, M. (n.d.). *Diplomacia Tecnológica Para La Era Digital.* CIDOB.

https://www.cidob.org/articulos/revista_cidob_d_afers_internacionals/134/diplomacia_tecnologica_para_la_era_digital

La protección de Datos en la UE. Comisión Europea. (n.d.).

https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/data-protection-eu_es

Peralta, L. A. (2023, April 11). *¿Es realmente necesaria una regulación de la Inteligencia artificial?*. Cinco Días.

<https://cincodias.elpais.com/economia/2023-04-11/es-realmente-necesaria-una-regulacion-de-la-inteligencia-artificial.html>

Protocolo IMEP. (2017, June 16). *Los retos de la diplomacia digital*.

<https://www.protocoloimep.com/diplomacia-publica/los-retos-de-la-diplomacia-digital/>

Vista de más allá de la Ciencia Ficción: *La Irrupción de la Inteligencia artificial en la diplomacia*. (n.d.).

<https://revista.adp.edu.pe/index.php/RPI/article/view/97/110>

Publicat per

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**